

Hope College

Hope College Digital Commons

Van Raalte Papers: 1840-1849

Van Raalte Papers

11-17-1840

Excerpts from the "Report of the Synod of the Afscheide Gereformeerde Gemeente in the Netherlands, Held from November 17 to December 3, 1840 at Amsterdam"

Van Raalte

A. Brummelkamp

Simone Kennedy

Follow this and additional works at: https://digitalcommons.hope.edu/vrp_1840s

The original documents are held in The Joint Archives of Holland. This digitized material is intended for personal research/study only. The original documents may not be reproduced for commercial use in any form or by any means, electronic or mechanical, without permission in writing from [The Joint Archives of Holland](#).

Recommended Citation

Van Raalte; Brummelkamp, A.; and Kennedy, Simone, "Excerpts from the "Report of the Synod of the Afscheide Gereformeerde Gemeente in the Netherlands, Held from November 17 to December 3, 1840 at Amsterdam"" (1840). *Van Raalte Papers: 1840-1849*. 11. https://digitalcommons.hope.edu/vrp_1840s/11

This Book is brought to you for free and open access by the Van Raalte Papers at Hope College Digital Commons. It has been accepted for inclusion in Van Raalte Papers: 1840-1849 by an authorized administrator of Hope College Digital Commons. For more information, please contact digitalcommons@hope.edu.

November 17 to December 3, 1840

“Verslag van de Synode der Afscheidene Gereformeerde Gemeente in Nederland, gehouden van den 17 November tot den 3 December 1840 te Amsterdam.”

Te ‘s Gravenhage, bij J. van Golverdinge, 1841

An excerpt, “Toelichting,” or Clarification, written by Albertus C. Van Raalte, pp. 18-20 in which ACVR gives his views in the church order debate, pp. 18-20; and

Van Raalte and Brummelkamp co-author “Over de Vrijheid van Godsdienst,” or On the Freedom of Religion, in which the authors press for complete freedom of religion for the Separatist churches, pp. 25-27.

In both of these items, key theological issues are highlighted.

In Dutch; translation by Simone Kennedy.

Archives, Western Theological Seminary, Joint Archives of Holland, Box: Gereformeerde Kerk, Box 88-803.

**VERSLAG
VAN DE SYNODE**

DER
AFGESCHIEDENE GEREFORMEERDE GEMEENTE

IN
NEDERLAND,

GEHOUDEN

van den 17 November tot den 3 December 1840

te Amsterdam.

TR 'S GRAVENHAGE, BIJ
J. VAN GOLVERDINGE,
VLAMINGSTRAAT, WIJK S, N° 130.

1841.

waren, om alles te onderhouden in de gehoorzaamheid Gods en vereenig ik mij ook met dat alles, hetwelk door deze Vergadering, overeenkomstig Gods onfeilbaar getuigenis, besloten en aangenomen wordt te onderhouden.

A. BRUMMELKAMP.

B.

TOELICHTING.

Ter ontlasting van de Conscientie en tot voorkoming van misverstand ben ik gedrongen te verklaren, dat mijne oppositie, in sommige gesprekken geopenbaard, niet gerigt is tegen het nuttelijke en goede, verbonden aan eene Ordonnantie, onder de Regeerders der Kerk, tot onderhouding des ligchaams Christi; maar, daar misbruik van dat nuttelijke en goede zoo ras in Pauselijke hiërarchie of Priester-heerschappij ontaardt en een Jus Canonicum de plaats der Schrift doet innemen, hetwelk, niet minder dan wereldlijke overheersching der Kerk, tegen de regten en eer van Koning Jezus strijdt; zoo drong en dringt mij deze eer en dit regt des Konings, alsmede de geschiedenis en eene korte ondervinding te verklaren, op dat ik met eene geruste Conscientie voor God moge kunnen wandelen: dat ik (overeenkomstig Art. 52 der Belijdenis des Geloofs), alle menschelijke vonden en alle wetten die men zoude willen invoeren, om God te dienen, en door dezelve de Conscientiën te binden en te dringen, in wat manieren het zoude mogen zijn, *verwerp*. — De Kerk mag aan hare menschelijke geboden geen Goddelijk gezag toeschrijven, noch in de onderhouding derzelve eenig wezen der innerlijke Godsdienst stellen; mag de Conscientiën niet binden, waar God niet bindt; en de overtreding van eenig Kerkelijk gebod, wanneer hierdoor niet misdaan wordt tegen Gods getuigenis en de stichting, mag geene zonde gerekend worden. Het smart mij, dat deze waarheden somwijlen, meer op

den achtergrond dan wel in het licht, plaats verleend worden, uit vrees voor geheime bedoelingen; welke zouden leiden tot verwarring en ontbinding van Kerkelijke gemeenschap; tegen welke ordeloosheid ik getuig en verklaar (Art. 52, Belijd. des Geloofs) alles aan te nemen, wat dienstig is, om eendrachtigheid en eenigheid te voeden en te bewaren en alles te onderhouden in de gehoorzaamheid Gods. Ter bevordering van die eendrachtigheid en eenigheid erken ik het Calvinistische, het steeds de Gereformeerde Kerk kenmerkende, regeringsbeginsel, als nuttig en goed; en voor mij verbindende, krachtens 's Heeren woord: «Neemt acht op elkander, tot opscherping der liefde en der goede werken;» hetwelk niet alleen Lidmaten maar ook Opzieners betreft en krachtens vrijwillige overeenstemming. Broederlijke overeenkomsten behooren, vooral in de Regering der Kerk, heilig gehouden te worden, waarvan men, niet zonder groote noodzaak, vloeijende uit het wezen der Godsdienst, af mag gaan, daar zulk eene willekeurige afwijking, eene zonde, groot van omvang, in zich houdt, eene zonde strijdende tegen de eerste en tweede tafel der wet.

Hoezeer ik bovengenoemd regeringsbeginsel, uit overtuiging en behoefte, aankleef, verklaar ik echter, het wezen eener Christelijke Gemeente niet te laten afhangen van de overeenstemming met mij in dit beginsel, maar ben verschuldigd, ofschoon men zich buiten deze regeringskring sluit, daar, waar het eigendommelijke van eene Christelijke Gemeente zich openbaart, zooveel mogelijk is, krachtens geloof, liefde en hoop, gemeenschap te oefenen.

De Gereformeerde Kerken handhaafden de Regering der Kerk, overeenkomstig het Calvinistisch Regeringsbeginsel, uit gehoorzaamheid aan Gods woord en om de stichting van de Gemeenten; weshalve zij billijkten de ondergeschiktheid der Regering aan Gods woord en aan de stichting der Gemeenten. Met blijdschap erken ik daarom, met de vergaderde Opzieners (hetwelk van den beginne alreë had behooren te ge-

schieden , ter stuiting van de nu plaatshebbende verwarring, verdenking, willekeur en heerschappijvoering), de bekende, oude ordening der Gereformeerde Kerk, met terzijdestelling van het door ons vroeger gemaakte , de onze te zijn ; met dien verstande, dat de, eertijds aan de Kerk opgedrongene heerschappijvoering der aardsche magt in de Kerk en het Jus der Patronen vervalt ; alsmede (gelijk oorspronkelijk in het opstel van het medelid Broeder SCHAAF gezegd is en hetwelk door de Vergadering ook goedgekeurd is, ofschoon dezelve niet noodig geoordeeld heeft deze woorden in hare verklaring voor de Kerkeördening te plaatsen) « belangende die Artikelen welke geene zekere » en absolute bepalingen der zaken doen en welke naar tijd en » gelegenheid van de plaats en omstandigheden niet volstrekt in » hare juiste gestiptheid kunnen nagekomen worden , gelijk daar » zijn Art. 22, 27, 37, 62 en 63, vallen van zelve in deze » behandeling, alsmede ook Art. 67. En hetgeen de meeste » stichting bevorderlijk zijn kan , door de Opzieners zoo naauw » doenlijk zij , naar de gelegenheid van tijd en plaats gehand- » haafd worde; gelijk ook de meeste der genoemde Artikelen » die vrijheid in zichzelf insluiten. Nogtans achten wij het » noodzakelijk, dat dezelve ten naauwste worden in acht gehou- » den , ten einde dat de goede orde der zaken , overeenkomstig » den woorde Gods, tot de meeste stichting der Gemeente be- » waard worde.»

November 1840.

A. C. VAN RAALTE ,

*Afgevaardigde van de Gemeente Christi in Overijssel,
tot de algemeene Kerkelijke Vergadering der Opzie-
ners uit de Gemeenten in Nederland.*

Noord-Brabant, en is eenparig besloten, overeenkomstig die opwekking, de Gemeenten uit te noodigen om ook den 16^{den} December daartoe af te zonderen.

Hierna is gesproken :

III.

OVER DE VRIJHEID VAN GODSDIENST.

Sommige Gemeenten toch worden nog wegens de uitoefening der Godsdienst verdrukt, terwijl anderen van de vervolging bevrijd zijn. Deze vrijheid is van de wereldlijke Overheid verkregen, ten gevolge van voldoening, aan hetgene is voorgeschreven in een Koninklijk Besluit van den 5^{den} Julij 1856, N°. 75, hoewel aan andere Gemeenten, die denzelfden weg ingeslagen zijn, deze vrijheid tot hiertoe geweigerd is. De Praeses stelde voor, dat, van wege deze Vergadering, aan Z. M. onzen Geëerbiedigden Koning verzocht worde, *opheffing of intrekking van het Koninklijk Besluit van den 5^{den} Julij 1856, N°. 75, met alle deszelfs gevolgen*, en dat het Z. M. moge behagen, in de plaats daarvan, een ander Besluit te nemen, waarin van wege Z.M. volkomene Godsdienstvrijheid aan de Gemeente wordt verzekerd, omdat genoemd Besluit gegrond is op het Suprematiestelsel en daardoor de regten van den Koning der Kerk aanrandt; omdat de vrijheid, welke, op grond daarvan, verleend is, geene Godsdienst-vrijheid, maar slechts toelating is, in de burgerlijke Maatschappij, van sommige plaatselijke Gemeenten; omdat, zoo al niet het wezen der zaak, dan toch de schijn bestaat, alsof de Gemeenten, die de vrijheid gevraagd hebben, het Suprematie stelsel huldigen; omdat het vragen en bekomen dier genaamde vrijheid, terwijl sommigen er, gewetenshalve, bezwaar in vinden en zulks ook niet konde gedaan worden dan krachtens zinsbehouding en verzwijging, mede aanleiding gegeven

heeft tot verdenking van malkander en verdeeldheid onder de Gemeenten en eindelijk, omdat gelijk ZijnE. voor zijn persoon betuigde, zoodanig eene toelating, terwijl de vervolging tegen anderen wordt voortgezet, voor beide smartelijker is, dan gemeenschappelijke verdrukking.

Deze redenen zijn door ZijnE. in het breede ontwikkeld. Door onderscheidene broeders is verschillend gesproken. Sommige Leden maakten bedenking, of niet de ingeslagene weg tot bekoming van vrijheid ongeoorloofd was, of namelijk, de voldoening aan het voorgeschrevene in genoemd Besluit niet met krenking van de eer des Konings der Kerk, met verloochening van des Heeren werk en ten koste der Christelijke opregtheid geschiedde. Bij hoofdelijke stemming zeiden sommigen, niet met een vrij geweten dien voorgeschreven weg te kunnen ingaan; anderen verklaarden dat in de gezegde voldoening geene oorzaak van bezwaar was, dewijl daarbij niets was toegegeven, hetwelk ons van den Heere verboden werd; en de Godsdienstoefening, ten gevolge dezer voldoening, wel door de Overheid beschermd werd, maar zonder den minsten invloed van dezelve bleef; terwijl ook herhaalde malen aan de Overheid, het werk des Heeren in de stichting der Gemeenten en de pligten die volgens Gods Woord op de Overheid rusten, met getrouwheid waren voorgesteld. De Vergadering oordeelde algemeen, dat men geen bepaald gebod noch verbod konde geven, om den bedoelden weg, al of niet, in te slaan. Het voorstel van den Praeses werd dan ook, met groote meerderheid van stemmen, verworpen, daar de meeste broeders meenden, dat men die vrijheid, welke men had, niet terug moest geven, maar behouden en daarbij bij Z. M. op volkomene vrijlating der Gemeenten aandringen.

D^s. VAN RAALTE verzocht dat van zijnentwege het volgende zou worden ingevoegd, in de aantekeningen dezer Vergadering, de Praeses verklaarde dat hij dit stuk gaarne mede wilde onder teekenen.

Ik gevoel mij gedrongen, ter opheldering van het verhandelde, en ter ontlasting van de consciëntie, omtrent de gevraagde en erlangde vrijheid te verklaren, dat de adressen krachtens zinsbehouding en verzwijging kunnen opgezonden worden, zonder kwetsing van consciëntien; ja, dat sommigen noodzaak vonden dezelve op te zenden, ten einde Zijne Majesteit den Koning, zoo veel mogelijk te gemoet te komen, en van onze zijde alle struikelblokken aan de prediking weg te ruimen, in welke men de vrijheid der Gemeenten niet belemmeren mag. — Bij nadere overweging begeerde ik nu, ter beantwoording aan de bevolene opregtheid der duiven, dat alle zinsbehouding en verzwijging werde weggenomen, en wel bijzonder hierdoor, dat men aan Zijne Majesteit ootmoedig het ongoddelijke van het Besluit d. d. 5 Julij 1836, ontvouwe en verzoeken, dat de gesnipperde vrijheid moge worden weggenomen, door eene algemeene vrijheid, alleen onderworpen aan de policie-wetten des rijks, ten nutte van de veiligheid van den Staat.

VAN RAALTE,

A. BRUMMELKAMP.

Hierop is door den Praeses voorgesteld, om eene Commissie te benoemen, tot het opstellen van een adres aan Z. M. den Koning, ten einde: 1° den Koning de gevoelens der Vergadering, bij het aanvaarden der regering door Hoogstdenzelven, te openbaren; 2° volledige vrijheid van Godsdienst te verzoeken en daarbij de aanneming der Dordsche Kerkeördening te melden; 3° de erkenning der Vergadering te betuigen, wegens de middelen, die reeds door Z. M. aangewend worden, om de klagten, over de inrigting van het lager onderwijs te onderzoeken en ook deswegens vrijheid te vragen.

1841

Translation by Simone Kennedy

Remarks by ACVR in the Report of the Synod of Separatist Churches in the Netherlands November 17 - December 3, 1840, in Amsterdam, pages 18-20, 25-27

Verlag van de synode der Afscheidene Gerformeerde Gemeente in Nederland, gehouden van den 17 November tot den 3 December 1840 te Amsterdam.

's Gravenhage: J. van Golverdinge, 1841, pp. 18-20, 25-27.

Western Theological Seminary Collection of the Joint Archives of Holland, Michigan.

Pages 18-20

Clarification

To relieve my conscience and to prevent misunderstanding I felt compelled to clarify that my opposition, which I have expressed in the course of some conversations, is not directed towards the good and useful aspects of a structuring, which is done under the authority of the Church leaders and to maintain unity in the body of Christ. But I know that misuse of the good and useful can so quickly lead to Papal hierarchy or Priest-dominion, so that a Jus Canonicum takes the place of the Scriptures; which, no less than a Church ruled by the state, conflicts with the rights and honor of King Jesus. Because of the King's rights and honor, of historical evidence and some personal experience, and because I want to walk with a clear conscience before God, I feel compelled to declare (consistent with Art. 32 of the Belgic Confession) that I *reject* all human inventions and laws that may be enforced with the goal of serving God, while at the same time binding consciences and steering them in whatever way one feels needed. The Church is not

allowed to ascribe divine authority to human laws, nor state that the observation of these laws are, in one way or another, an expression of personal faith. They cannot bind where God does not bind, and the trespassing of a Church ordinance should not be considered a sin when God's revelation or the purification of the Church body is not harmed. It hurts me that these truths are given this position, which is more done in darkness than in full light, for fear of hidden agendas that may lead to confusion and disintegration of the Church community, to which I declare (see Art. 32, Belgic Confession) that I accept everything that will lead to unity and harmony and will maintain this in obedience to God. For the advancement of this unity and harmony I recognize the Calvinist ruling principle, which has always characterized the Reformed Church, as good and functional; and I commit myself to it according to the word of the Lord: "Let us consider how we may spur one another on toward love and good deeds," which does not only apply to Church members but also to Church leaders, and is voluntary. Agreements among brothers should be respected, and nobody is allowed to depart from them without the compelling reason of saving the core of our religion, as an arbitrary departure is a terrible sin against the Ten Commandments.

However much I underwrite the above-mentioned ruling principle out of conviction and necessity, I still declare that the essence of a Christian Church does not depend on a shared agreement on this principle. When a Christian Church present itself, even when they choose to be outside of this ruling circle, I feel indebted to practice community in faith, love and hope.

The Reformed Churches maintained the Church Rule, which is consistent with the Calvinist ruling principle, to obey the Word of God and to strengthen the Churches. In

this way they subjected the rule to the Word of God and the strengthening of the Churches. It is, therefore, with joy that I recognize, together with the assembled elders (though this should have happened from the beginning, so that the confusion, suspicion, arbitrariness and exercise of control at this moment could have been prevented), the old and well-known structuring of the Reformed Church to be our own, excluding that what we said earlier, On the understanding that the earthly dominion and the rights of patrons forced on to the Church in earlier times is no longer valid, as well as (stated originally in brother Schaap's proposal and accepted by the Assembly, which, however, judged it not necessary to include those words in the explanation to the Church Order) "those Articles in which there are no absolute and fixed stipulations and for which there might be times or situations in which they cannot be completely observed. Articles 22, 27, 37, 62 and 63 are automatically part hereof, just like Article 67. For those Articles which can be most helpful in strengthening the body of believers, the elders should make sure that they be observed as careful as possible, considering the time and situation; likewise, most of these Articles provide for that liberty. At the same time we consider it of the highest importance that these Articles are most carefully observed, so that good order will be maintained, according to the Scriptures, and that the Church be strengthened."

November 1840.

A. C. Van Raalte

Delegate of Christ's Church in Overijssel, for the General
Church Assembly of Elders from the Churches in the
Netherlands.

On the Freedom of Religion

Some congregations are still oppressed because of their religious practice, while others are free of persecution. This freedom is granted to us by earthly powers, as a settlement, according to the instruction written in the Royal Order of the 5th of July, 1836, no. 75. But to some congregations, who have followed the same path, this freedom has been denied. The President proposes to ask His Majesty the honorable King on behalf of this Assembly to abolish the Royal Order of the 5th of July, 1836, no. 75, with all its consequences, and to ask His Majesty to instead issue another order in which His Majesty guarantees complete freedom of religion for the Church. For the above-mentioned Order is grounded in the Supremacy system and for that reason assaults the King of the Church; because the freedom which is granted on that foundation is no freedom of religion, but only toleration of some local Churches in the civil society. Only those freedom-seeking Churches of which officials have the impression that they hold on to the Supremacy system (although that is not true in reality) are allowed to gather in freedom. But at the same time there are other congregations who object to this on principal reasons and are unable to gather freely, so that they hold on to their own views and gather in secret. Because of this our Churches have suffered from an increase in suspicions of each other and discord within the denomination; for such an acceptance in which some Churches are free and others still persecuted is in the end worse than common persecution, according to the honorable President.

These reasons are discussed thoroughly by the honorable President. Several brothers expressed their various views. Some members wondered if it was permissible to continue with the process to acquire liberty, they asked themselves if the execution of the Order would hurt the honor of the Church's King, be a denial of the Lord's work and happen at the expense of Christian honesty. When it was put to vote, some people said that their conscience would not allow them to continue on this path; others did not have objections against the proposal, as nothing was yielded which God forbade. Moreover, they argued that the opportunity to worship together would be protected by the state, while the state would not have any influence on the Church; and also that the Bible mentions the government several times, to make clear to the state that God establishes Churches and has given the state certain tasks. The Assembly unanimously judged that the Bible gives no clear command or prohibition concerning the path to follow in this matter. Therefore, the proposal of the President was rejected with a large majority of votes. Most brothers were of the opinion that they should not give up the acquired freedom, but instead keep it and pressure His Majesty to give all congregations complete freedom of religion.

The Rev. Van Raalte requested to include the following to the minutes of this Assembly, and the President declared that he was eager to sign this addition, too.

To relieve my conscience and to clarify what has happened concerning the requested and acquired freedom, I felt compelled to say that all the speeches about the Churches who hold on to their own views and gather in secret can be sent out without hurting the consciences (some even thought it necessary to include them), so that His Majesty the King is accommodated as much as possible, and we have removed all that can be

considered a barrier to allowing us to preach (nobody has the right to place any restrictions on the Church in this matter). But after careful consideration in which I tried to respond to the call to be honest, I would rather remove all reference to the keeping to one's own views and secret worship services. I think it is of primary importance that we respectfully show His Majesty the ungodliness of this Order dated the 5th of July 1836, and that we ask him to take the fragmented freedom away and replace it with a general freedom, which would only be subjected to the police-laws of the the kingdom, to benefit the safety of the State.

Van Raalte

A. Brummelkamp

Consequently the President proposed to appoint a Committee to write a letter to His Majesty the King to:

1. Tell the King how the Assembly feels about his accession to rule.
2. Request complete freedom of religion and inform him of the adoption of the Church Order of Dordt.
3. Express our recognition that His Majesty has used resources to investigate the complaints concerning the organization of elementary education, and request freedom in this matter as well.